LAIKAS

Nr. 475
XXIII M.

"EL TIEMPO"
Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires
T. E. 208 - 5027
Reg. Nacional de la Propiedad Intelectual
Nr. 1.052.961
Director resp. — AGUSTIN STEIGVILA

CORREO ARGENTINO
CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Conseción Nº 4015

Tarifa Reducida
Conseción Nº 1384

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 29 DE SETIEMBRE DE 1970

Izraelio priešai patys save naikina

Paskelbus Izraelio nepriklausomybę apie 1.000.000 buvusių gyventojų pabėgo į kaimynines valstybes, daugumas į Jordaniją. Apgyvendino juos kaip DP barakų stovyklose ir jau keliasdešimt metų šelpia Jung. Tautos. Nors arabai turi didžiausius nenaudojamus žemės plotus, kur daug milijonų galėtų tilpti, bet gobšumas neleidžia atverti durų tiems "nuskriaustiems" palestiniečiams. Stovyklose, moralė šlyja, įsivyrauja komunistų agentų įtaka, ėmė organizuotis ginkluotos komandos, pavojingesnės patiems arabams, negu žydams. Jų reikšmė pakilo, kai Egypte atsirado naujas faraonas Naseris, svajojąs savo valdžioj apjungti arabiškai kalbančias t a u t a s. Kremlius tuo pasinaudojo, ėmė apginkluoti arabus, priversdamas lenktis komunistų politinei įtakai Kariniu atžvilgiu labai sustiprėjo palestiniečių komandos, jų vado Yasser Arafat galia auga ir šiandien jau grasina net Jordanijos ir Libano valdžioms — vis kartojasi kautynės tarp pačių arabų.

ROGERS PLANAS

Pagaliau Amerika pasiūlė taikos deryboms pradėti projektą - Rogers planą. Po ginčų — derybų jį priėmė Egyptas, Jordanija, Izraelis, pritarė rusai. Dalis arabų valstybių nesutiko, bet jos nebuvo aktyvios kare, tad ir jų balsas menkas. Ypatingai paliaubom ir taikai su žydais priešinasi Arafat, ėmė svajoti apie naują Palestiną, kuri turėtų apimti Jordanijos, Libano, Izraelio teritorijas. Nesiskaitydamos su Jordanijos valdžia, komandos ir toliau užpuldinėjo žydus, o pasaulio dėmesiui atkreipti pagrobė kelius lėktuvus ir grasino juos su keleiviais - apie 400 žmonių — išsprogdinti. Tai net patiems arabams atrodė per daug pragariškas planas, ir vertė keleivius paleisti. Jordanijos karalius dabar sudarė vyriausybę iš karininkų ir bandė ginklu palestinus suvaldyti. Prasidėjo kova žiauri, laukinė, sužeistuosius paliekant likimo valiai. Per savaitę žuvo apie 30.000 kovotojų.

AMERIKOS INTERVENCIJA

Jau iš seniau Jordanijoj stovėjo apie 15.000 Irako kareivių, neva, padėti kariauti prieš žydus, nors kautynėse niekad nedalyvavo. Tikras jų tikslas buvo aiškus: tykoti progos Jordanijai prie Irako prijungti. Pradžioj padėjo komandom, bet Amerika paciuntė laivyną ir pagrasė išsikelti Jordanijon, jei kyšis svetimos valstybės. Irakiečiai tada visai pasitraukė. Amerika ir vakariečiai palaiko karalių kaip vieną iš taip retų arabų vadų, kurie dar sugeba realiai galvoti, neturi užslėptų planų ir ieško taikos.

KARO PAVOJUS

Dabar Sirija galvojo, kad atėjo jos valanda Jordanijai pasiglemžti ir įsibrovė su 200 rusiškų tankų. Amerika tuoj įsakė parašiutininkams ruoštis žygiui, be to lygiagrečiai spaudė ir diplomatiniu keliu. Siriečiai, dar gerokai karaliaus apkulti ir netekę dalies tankų, pasitraukė.

Žydai savo kariuomenę laiko paruošos stovy. Jei laimėtų komandos, siriečiai ar irakiečiai, jie keltųsi per Jordano upę ir užimtų patogesnes pozicijas kalnuose. Taip pakvipo naujo pasaulinio karo pavojus. Popiežius maldauja ieškoti taikos, siunčia pasiuntinius, tačiau arabai labiau gerbia Amerikos laivyno patrankų žiotis. O rusai ilgai tylėjo, jų laivynas kiuto Egipto uostuose. Tik kai atrodė, kad karalius ima viršų, perspėjo amerikiečius nesikišti į Jordanijos vidaus reikalus, ir pasiūlė taikos planą, pagal kurį rusų ir Amerikos kariuomenė drauge turėtų saugoti žydų - arabų sieną. Arabų valstybių vadai susirinko pas Naserį tartis, tačiau sunku ką pasiekti, jeigu arabų pasitarimuose paprastai trūksta nuoširdumo, kiekvienas atsiveža slaptus tikslus, nepasitikėjimą kitiems. Tuo tarpu Jordanijoj skelbiamos vis naujos paliaubos, o po pusės valandos pranešama, kad šūviai tebeskamba, kraujas liejasi, gatvės nuklojamos naujais lavonais, sužeistaisiais.

Pov. Mačernis.

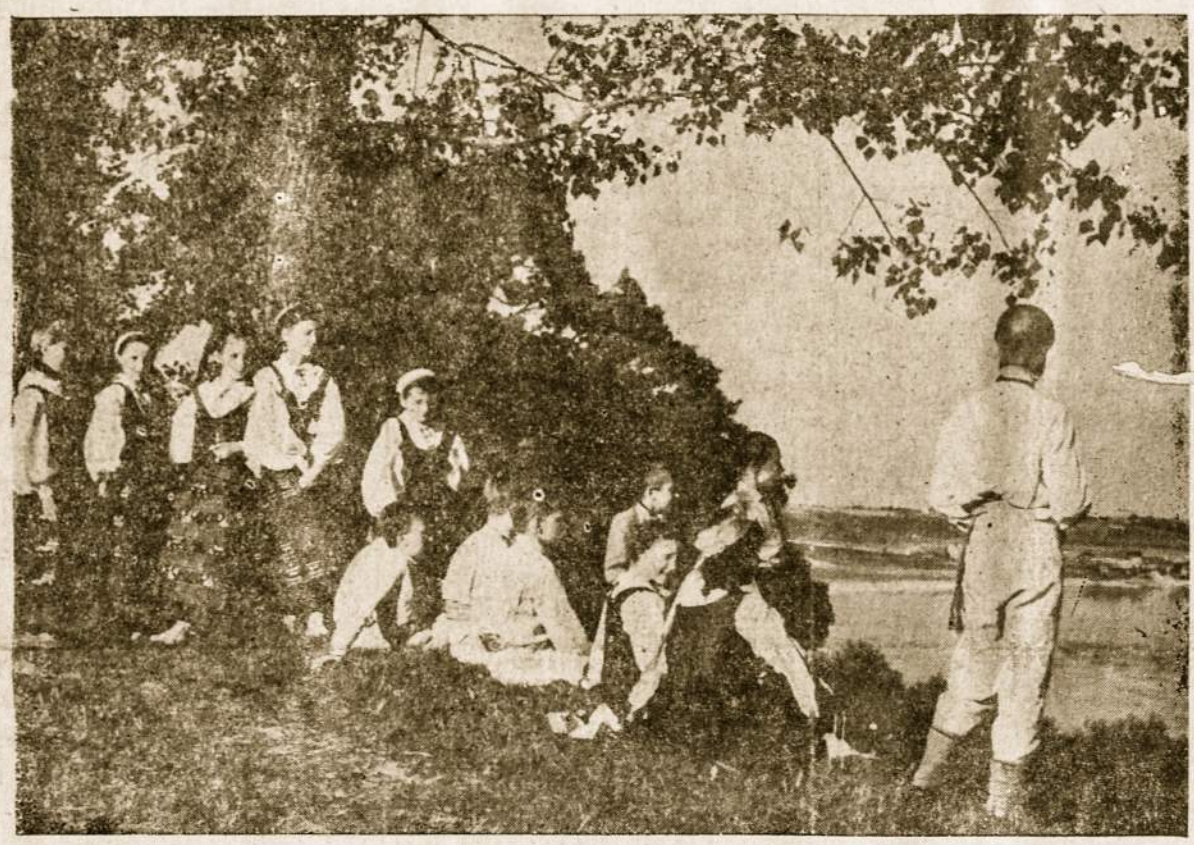

Lietuvos jaunimas prie Nemuno kranto. Čia gimęs jaunimas gali pamatyti Lietuvą per liet. filmas, spalio 18 d. Avellanedoje.

IR VIENAS LIETUVIS YRA LIETUVA

Lietuvių Žurnalistų Sąjunga paskelbė konkursą šūkiui, kuris išreikštų lietuvybės išlaikymo idėją. Parinko tokį: **"Ir vienas lietuvis yra Lietuva".**

Šūkis yra gilus ir prasmingas. Jis įpareigoja mus esančius už Lietuvos sienų, prie tam tikrų lietuviškų pareigų.

Pirmoje eilėje — pareigos savųjų tarpe. Mūsų pati didžioji pareiga — išlaikyti lietuvybę mūsų tarpe. Tam tikslui pirmoje eilėje sudaryti šeimoje lietuvišką dvasią. Tie, kurie yra sukūrę lietuvišką šeimą jų pareiga yra kalbėti namie lietuviškai, kad ir vaikai suprastų ir pajaustų, kad šeima — tai maža Lietuva. Kurie turi mišrias šeimas — stengtis pramokyti lietuvių kalbos, kad ir nelietuvis šeimoje prisijungtų prie lietuviškų papročių įgyvendinimo, tolerancijos ir pagarbos lietuvybei. Negana būti lietuviu savo šeimoje — reikia taip pat būti nariu mažiausiai vienos lietuviškos organizacijos, dalyvauti jos susirinkimuose, šventėse ir būtinai vesti nuo mažų dienų vaikus, kad jie nuo mažens įprastų ir vėliau dirbtų joje. Aktyviai prisidėti prie lietuviškų mokyklų kūrimo ir palaikyti lietuvišką spaudą. Stengtis pačiam ir raginti organizacijų valdybas kad būtų daugiau skelbiamas Lietuvos vardas svetimųjų tarpe, kad apie Lietuvą būtų daugiau rašoma vietinėje spaudoje.

Svetimųjų tarpe mūsų pareiga — kiekvienu savo žodžiu ir elgesiu justi, kad gerai atstovaujame lietuvio vardą. Jeigu esame darbovietėje ar įstaigoje, turime taip dirbti ir taip elgtis kad ir šeimininkas ir darbininkas žinotų, kad esame lietuviai. Savo kaimynų ir bendradarbių tarpe stengtis papasakoti apie lietuvius ir Lietuvą, ypač apie mūsų tautos dabartinę padėtį. Valdiškose įstaigose savo kaimynų ir bendradarbių tarpe, o ypatingai per gyventojų surašinėjimą, drąsiai pasisakyti, kad esame lietuviai.

Kas tokį kelią pasirenka, tas jaučia savo ryšį su Lietuva, ryšį kuris skatina jį atlikti pareigą Lietuvai ir duoda džiaugsmą pareigą atlikus.

Toks yra gyvas lietuvis ir tokį galime vadinti — Lietuva.

IŠ VISUR

STAIGI NASSERIO MIRTIS

"Laikui" išeinant atėjo žinia, kad staiga nuo širdies smūgio mirė Egipto prezidentas ir Arabų pasaulio vadas **Gamal Abdel Nasseris,** sulaukęs 52 metus amžiaus.

Jo vietoje paliko vice - prezidentas **Anwar Sadat.** Staigi Nasserio mirtis sujudino viso Viduržemio politiką. Arabų pusei tai didelis smūgis, o žydams bus didelė atvanga. Tik nežinia, kaip reaguos nauja valdžia, kariuomenė ir Rusijos - Maskvos politikai. Tai parodys netolima ateitis.

• **Bolivijos generolai prieš prezidentą Candia Ovando.** Pasitraukę generolai iš vyriausybės tarnybos ir du eks-prezidentai reikalauja, kad pasitrauktų dabartinis Bolivijos **prez. gen. Ovanda,** kuris valdžią paėmė jėga. Generolai nori sudaryti valdžią iš kelių generolų ir vesti prie demokratinės tvarkos. Sunku bus gen. Ovando atsispirti prieš savo generolus, kurie pasiryžę paimti valdžią į savo rankas.

• **Argentinos italai paminėjo Romos šimtmetį.** Coliseo teatre Buenos Aires meste italai paminėjo Italijos respublikos ir Romos miesto kaip Italijos sostinės šimtmetį. Lygiai prieš 100 metų 1870 m. rugsėjo 20 d. Italija buvo suvienyta valstybė ir jos sostinė buvo paskelbta Roma, kuri senovėje buvo romėnų širdis ir centras.

• **ALOS Tarybos delegacija aplankė Clarin.** Šių metų rugsėjo 21 d. Argentinos Liet. Organizacijų ir Spaudos Tarybos delegacija, vadovaujama jos pirmin. **Artūro Mičiūdo** aplankė CLARIN dienraščio redakciją, pasveikindama šio laikraščio direkciją, švenčiančią 25 metų jubiliejų. Delegacijoje dalyvavo lietuviškas jaunimas su tautiniais rūbais, kuris Clarin direktoriui **Guillermo Lousteau** įteikė plaketę (lentelę). Delegacijoje dalyvavo ALOS Tarybos sekretorius L. Sruoga, ponia A. Mičiūdienė, ponia V. Survilienė su sūnum, P. Gudelevičius ir J. Šiušis. Atsisveikinant buvo pasakyta: "Las puertas de Clarin son siempre abiertas para los lituanos".

Senelių Židinio komitetas kviečia visus lietuvius dalyvauti

NAUJŲ NAMŲ ŠVENTINIMO IŠKILMĖSE
ir ASADO PIETUOSE

Įvyks Adrogue mieste, Quintana 1254, lapkričio mėn. 8 d. 12 val.

Pelnas skyriamas S. Židinio namų statybai.

Savo atsilankymu paremsite šią kilnią įstaigą.

Komitetas.

ANSAMBLIS "ATEITIS" ruošia

TAUTINIŲ ŠOKIŲ FESTIVALĮ,

Šokius atliks Ateities dalyviai.
Vaišės — aptarnaujant konfiterijai.
Bendri šokiai prie orkestro.

Įvyks spalio mėn. 24 d. 1970 m. 21 val. Lietuvių salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Visi maloniai kviečiami praleisti vakarą lietuviškoje nuotaikoje.

ATEITIS.

Vasario 16-tos gimnazijos atsišaukimas

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI!

Lyg šviesos žiburys spindi niūrioje mūsų tremties kasdienybėje tai, kad Federalinėje Vokietijoje mes, lietuviai, turime Vasario 16 gimnaziją, vienintėlę visame laisvajame pasaulyje.

Šiemet jai sukanka 20 metų. Joje išėjo mokslus virš 60 abiturientų su brandos atestatais, įgalinančiais stoti į universitetus, ir virš 250 su vadinamais vidurinės brandos atestatais. Jie visi yra išsiskirstę po įvairius kraštus ir papildo lietuviškoje veikloje dirbančiųjų šviesuolių eiles.

Pasididžiuoti galime, kad per visus tuos metus Vasario 16 gimnazijos moksleiviai gražiai pasirodo mūsų tautiniuose ir sveti miems skiriamuose parengimuose, garsindami Lietuvos vardą visoje Europoje.

GIMNAZIJOS RŪMAI

Laimingu sutapimu 1953 metais tuometinės mūsų Bendruomenės valdybos Vasario 16 gimnazijai buvo įsigyta šauni beveik penkių hektarų dydžio Romuvos sodyba su gražiu parku ir pilimi, kurios aukštas bokštas primena senąjį Karo muziejų Kaune. Gražiai šviečia mūsų trispalvė nuo pilies bokšto ir kiekvienam byloja, kad čia Lietuvos sala. Šis šiandien milijoninės vertės turtas yra seniai pilnai apmokėtas, gausiai aukojant visų kraštų lietuviams. 1963-1965 Romuvoje išaugo nauji moderniški gimnazijos rūmai, kainavę virš 800 tūkstančių markių, lietuviams suaukojant vieną trečdalį, o likusius du trečdalius padengiant Fed. Vokietijos įstaigoms.

Kad šis lietuvių kultūrinis židinys Romuvoje galėtų savo paskirtį atlikti, reikalinga, kad būtų naujai pastatyti mergaitėms ir berniukams bendrabučiai. Senoje pilyje laikyti toliau, kaip iki šiol, bendrabučius yra neįmanoma. Mūsų visų lietuviška pareiga, kad Vasario 16 gimnazijos moksleiviai turėtų ne tik klasėms, bet ir apsigyvenimui patalpas be priekaištų - jaukias ir visais požiūriais modernias.

NAUJI PLANAI

Visi parengiamieji darbai atlikti. Tenka pasidžiaugti, kad Fed. Vokietijos įstaigos ir šiuo atveju sutinka pakelti 2/3 bendrabučių statybos išlaidų, taip kad mūsų lietuviškas įnašas neprašoks liekančio vieno trečdalio

Pradžiai vokiečių įstaigos skiria 280.000,- DM. Reikia, kad mes patys, lietuviai, sudėtume šiam reikalui 140.000,- DM.

Vokietijoje gyvenantys lietuviai patys vieni tokios sumos suaukoti nepajėgs. **Čia reikalinga visų laisvajame pasaulyje esančių lietuvių talka.**

Dosniomis aukomis mes ir prašome paremti Vasario 16 gimnazijos bendrabučių statybą.

Romuva, bendrabučius pastačius, tarnaus ne vien Vokietijoje gyvenančiam lietuviškam jaunimui. Jos uždavinys - patarnauti po visą pasaulį išsisklaidžiusiam mūsų jaunimui, kad jis turėtų čia jaukų židinį, kur ir mokslus eitų ir sąmoningais lietuviais išaugtų.

VAJAUS VADOVAS

Aukų vajui pravesti pasišvenčia Tėvas Alfonsas Bernatonis, OFM Cap. Jo nuopelnas — kad 1953 m. lietuviai įsigijo Romuvos sodybą. Vasario 16 gimnazijos Kuratorija, kuriai patikėti gimnazijos reikalai tvarkyti, vienbalsiai yra nutarusi Tėvą Bernatonį šiam kilniam lietuviškam žygiui įgalioti ir prašyti visų lietuvių šį aukų vajų visokeriopai remti.

Pajėgėme įsigyti Romuvos sodybą, sugebėjome pastatyti gražius Vasario 16 gimnazijos rūmus. Ne lietuviai būtume, jeigu nepajėgtume mūsų jaunimui bendrabučius pastatyti.

Vasario 16 gimnazijos Kuratorijos nariai:

1. Lietuvių katalikų sielovados Vokietijoje atstovas - Adv. J. Lukošius.
2. Lietuvių Evangelikų Bažnyčios atstovas - Kun. J. Urdze.
3. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės atstovai — Tėv. Alf. Bernatonis; Dr. P. Karvelis; Dr. V. Lenertas; Inž. J. K. Valiūnas.
4. Vokietijos Lietuvių Bendruomenės valdybos atstovas — J. Barasas.
5. BALF'o atstovas — Dr. J. Norkaitis.
6. Kun. B. Suginto atstovas - Stud. P. Nevulis.
7. Laisvai rinktas Kuratorijos narys - Kun. B. Liubinas.
8. Vasario 16 gimnazijos direktorius - V. Natkevičius, M.A.

Lietuvių Vasario 16 d. gimnazija, Vokietijoje.

LIETUVIAI PASAULYJE

• **Lietuvos atstovas Washintone Juozas Kaveckas** birželio mėn. prie Lietuvos pasiuntinybės rūmų keturių juodosios rasės banditų buvo užpultas ir sužalotas. Užpuolikai pagriebę pinigus pabėgo.

• **Čikagoje gyvenantys Rokiškio gimnazijos** auklėtiniai, rengiasi paminėti šios mokyklos 50 metų sukaktį. Taip pat projektuojama išleisti leidinį ir apie Rokiškio gimnaziją, kuriame tilptų atsiminimai ir praeities gyvenimo apžvalgos.

• **"Jaunimo Žodis"** tai Vokietijoje einąs lietuvių jaunimo laikraštis. Redaguoja jaunimo redakcinė komisija. Adresas: 6900 Heidelberg 1, Postfach 201. W. Germany.

• **Šiaurės Amerikos lietuviai** leidžia veikalą apie Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės Statutą (teismo įstatymai) išleistą 1529 m. Šį veikalą vertė ir spaudai ruošė prieš keletą metų Paryžiuje mirusi istorikė ir teisininkė **dr. J. Deveikytė Navakienė.** Pastabas ir teisinį žodinėlį parašė teisės istorikas dr. Al. Plateris, apie dr. J. Deveikytę įvadą — dr. Z. Ivinskis, bibliografiją ir kalbą tikrino prof. dr. P. Jonikas.

• **Dalia Orentaitė** pirmojo jaunimo kongreso metu išrinkta iškiliąja lietuvaite, baigė universitetą gaudama bakalauro laipsnį iš pedagogikos.

• **Dailininkai Antanas ir Anastazija Tamošaičiai,** Kanados vyriausybės apdovanoti "šimtmečio medaliu" už jų nuopelnus meno srityje.

• **Muencheno lietuviai** V. Vokietijoje pagerbė 90 metų susilaukusį teisininką **Kazimierą Oleką.** K. Oleka dalyvavo 1905 m. Vilniaus didžiajame seime, 1917 m. Petrapilio lietuvių seime, išrinktas atstovu į I-jį ir II-jį seimą ir ėjo vidaus reikalų ministro pareigas dviejuose Ern. Galvanausko kabinetuose.

• **Čikagos miesto burmistras** Richard J. Daley sausio 28 d., paskelbė raštą, Lietuvos nepriklausomybės šventės proga ir leido vasario 16 d. prie miesto salės iškelti Lietuvos trispalvę.

• **Vytauto Didžiojo** šiaulių kuopa Čikagoje pastoviai šelpia lietuvius Punsko - Suvalkų trikampyje gyvenančius. Siunčiami drabužiai, avalynė ir kiti reikalingi kasdieninėje apyvokoje daiktai.

• **Gintarė Remeikytė - lietuvaitė,** laimėjo pirmą vietą Čikagoje matematikos varžybose. Šiose varžybose dalyvavo 400 mokyklų mokiniai. Gintarė taip pat lanko Marquette Parko lituanistinę mokyklą.

• **Kanadoje labai sekmingai** veikia lietuviški bankai, kurių vardai yra — "Litas", "Talka".

APIE BULVES, BITES IR MĖSĄ...

BULVIŲ TĖVYNĖ

Bulvių tėvynė yra Pietinė Ameka. Prieš Amerikos atradimą bulvės maistui vartojo Čilės ir Perų valstybės gyventojai. 1525-1543 m. tas dvi valstybes užkariavo ispanai. Kariai ir keliautojai grįždami į Ispaniją parsivežė bulvių. Nuo to laiko buvo auginamos bulvės Ispanijoj ir Anglijoj.

Pradžioje bulvių auginimas sunkiai vyko. Tų laikų žmonės į bulves žiūrėjo kaip į piktos dvasios sėklą, kai kurių kraštų valdovai draudė savo tautiečiams auginti bulves, bet tik po kurio laiko suprato šio augalo naudingumą ir pradėjo rūpintis bulvių auginimu.

Geriausia bulvių auginimui išplatinimo būdą sugalvojo prancūzų kariuomenės gydytojas. Jis netoli Paryžiaus turėjo žemės sklypą, kurį visą apsodino bulvėmis. Dienos metu aplink visą sklypą apstatydavo sargybą, o naktį niekas bulvių nesaugodavo. Žmonės matydami stropiai bulves saugojamas, galvojo, kad jos yra labai brangios ir naudingos ir panoro jų pasisodinti savo sklypuose. Kreipėsi į tą gydytoją, kad jis jiems parduotų sėklų. Gydytojas jų prašymą išpildė ir greitai visoje Prancūzijoje bulvių auginimas išsiplėtė, o vėliau visuose pasaulio kraštuose žmonės pradėjo intensyviai bulves auginti ir jas vartoti.

ELEKTRINĖ MILŽTUVĖ BITĖMS MELŽTI

Montanos (JAV) universitete pagamintas elektrinis aparatas bitėms "melžti", būtent, jų nuodams ištraukti, kurie, kaip žinoma, vartojami kaip vaistai. Iki šiol, norint iš bitės išgauti jos nuodus, reikėjo bitę užmušti. Pagal naują metodą tam tikromis dujomis bitės bus narkotizuojamos, užnarkotizuotos bitės bus pakabinamos ant minkštos aliuminijaus juostos galva žemyn į tam tikrą indą. Po to jos trankomos lengvute elektros srove, kuri verčia bitės raumenis susitraukti ir lašą nuodų nuvarvinti.

Šį metodą galima taikinti vapsvoms ir kitiems vabalams melžti.

DIRBTINĖ MĖSA

Nesenai Šveicarijoje išleista į rinką "dirbtinė mėsa" pokeliuose po 200 gr. kiekvienas. Tas produktas pagamintas iš sojos, turi mėsos kvapą ir skonį. Toj "mėsoj" yra 50 % baltymų, kai tuo tarpu normalioje jautienoje jų yra tik 20 %. 200 gr. bifštekas (bife) iš "dirbtinės mėsos" turi tiek baltymų, kiek pilnas puskilis iš normalios jautienos. Šis produktas yra skanus ir pigus tačiau jo vartojimas dideliais kiekiais nerekomenduojamas, nes veikia į kepenis.

NAMO PAČIOS GRAŽIAUSIOS

Dirbusios "Expo 70" parodoje Japonijoje šešios jaunos čekoslovakės buvo skubiai susodintos į sovietų laivą ir išgabentos namo, nes jos užmezgusios ryšį su kanadiete ir norėjusios per ją išsirūpinti politinį prieglobstį. Tvirtinama, kad jos buvusios pačios gražiausios visoje parodoje.

Japonija esanti davusi komunistiniams kraštams pažadą neleisti parodos panaudoti kaip vietos pabėgimams organizuoti, tai merginoms ir nepasisekė.

• **17 metų mergaitė,** rytų vokietaitė, iš čekų pusės perplaukė žiemos metu suledėjusią Moravos upę ir išsigelbėjo Austrijos pusėje. Po baisaus šalto pabėgimo patalpinta į ligoninę.

• **Brazilijos mieste** Ceara žiurkės suėdė požemio vielas ir telefono ir telegramų susisiekimas su visa Brazilija buvo nutrauktas. Nurodoma, kad Cearoje su 4 milij. gyventojų yra 5 milijonai žiurkių.

• **Apskaičiuota, kad sėdėdamas** kavinėje per valandą anglas nepadaro nė vieno gesto, suomis - vieną, italas - 80, prancūzas - 120, meksikietis - 180.

* * *

◆ **Nauja šluota švariai, šluoja, bet sena žino visus kampus.**

Airių patarlė.

◆ **Žmonės tada gražiai kalba, kada sako tiesą.**

R. Striupas.

JUOKIS

ŽEMĖ TIKRAI APSKRITA

Sovietų tyrinėtojai rado nebenuginčijamą įrodymą, kad žemė tikrai apskrita, nes visi šmeižtai ir kaltinimai, kuriuos sovietai per metų metus svaidė į Vakarus, dabar jiems patiems grįžta iš Rytų.

MOTINA PAAUGLEI DUKRAI

—Jaunai merginai namai visuomet atrodo kaip kalėjimas, o vedusiai kaip darbo stovykla.

VARŠUVOJ NUGIRSTA

—Netrukus Lenkijoje nustos dirbę lovas.

—Kodėl?

—Nes mirusieji miega kapuose, didvyriai ant laurų, studentai miega pamokose, žemdirbiai — ant šieno, darbininkai — susirinkimuose, priešas nemiega, o o partija budi.

PRAHOJE KALBAMA

—Karo nebus, bet ir taiką beginant galima pasaulį sunaikinti.

—Optimistai teigia, kad rusai visus išveš Sibiran, pesimistai — pėščiomis varys.

—Rusai pasitrauks arba normaliai arba per stebuklą. Pirmu atveju nusileis dangaus angelai pasiims po ruskį už rankos ir nulydės namo. Bet tikras stebuklas būtų, jei rusai pasitrauktų savo noru.

—Rusų sargybinių trijulės Praroje yra tokios sudėties: vienas moka skaityti, kitas rašyti, o trečiam pavestas sekti abu intelektualus.

Mokslas + Menas + Literatūra

Tipiški Lietuviški Kryžiai

LIETUVIŠKI KRYŽIAI

Visi, kurie esame atvykę iš Lietuvos, labai gerai prisimename, kad mūsų buvimo laiku visa Lietuva buvo išsipuošusi gražiais, tipingais lietuviškais kryžiais. Šie kryžiai yra kilę iš lietuvio gilaus tikėjimo iš jo santykių su pačia

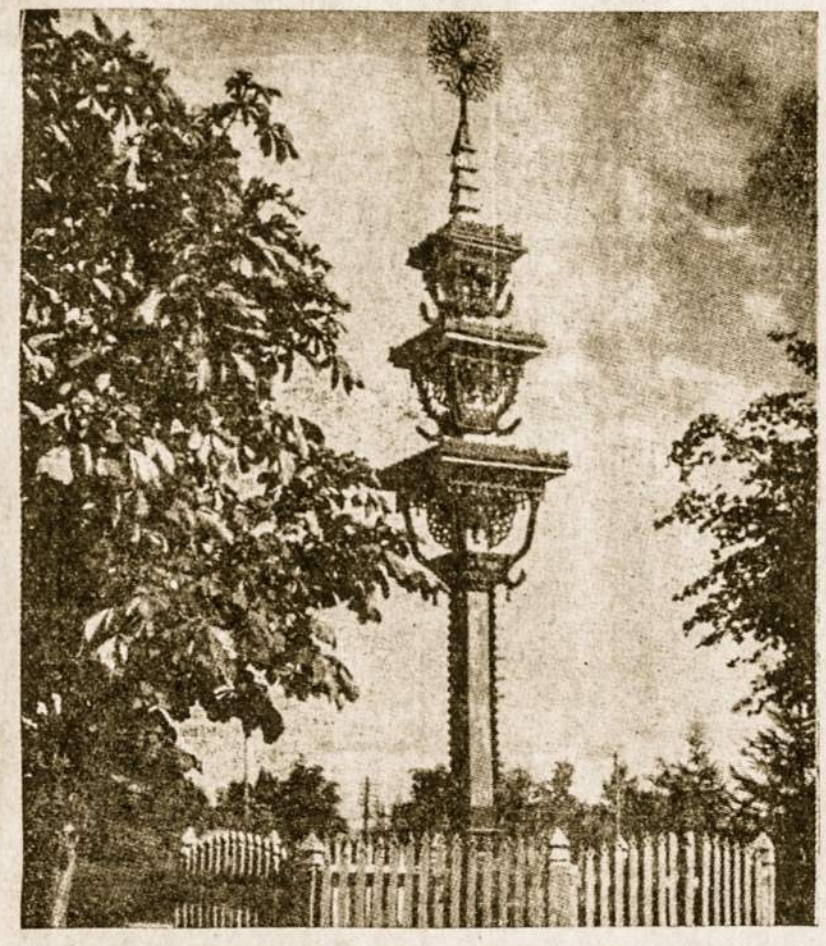

Tipingas lietuviškas stulpinis kryžius, kiek sumodernintas, sodyboje.

Dievybe. Kryžių buvo ne tik kapinėse, bet ir sodybose, pakelėse, laukuose, miškuose.

KRYŽIŲ RŪŠYS

Lietuviškas kryžius savo lytimi nėra vienodas, — būtent **lentinis** bei **sklastinis** arba **klostinis**, **krikštas** (vien tik mūsų pajūry tesutinkamas), **stoginis** (stogiastulpis) bei **kryžminis** kryžius ir įvairiausios **koplytėlės**.

KRIKŠTAS

Taip vadinasi **lentinis** ir **sklastinis** kryžius, randamas vien tik Mažoje Lietuvoje ir Klaipėdos Krašto protestantiškose kapinėse Lentinis krikštas siekia arti vieno, metro aukščio padaromas iš vienos lentos. Pats krikšto pavidalas labai įvairus, nes kartais

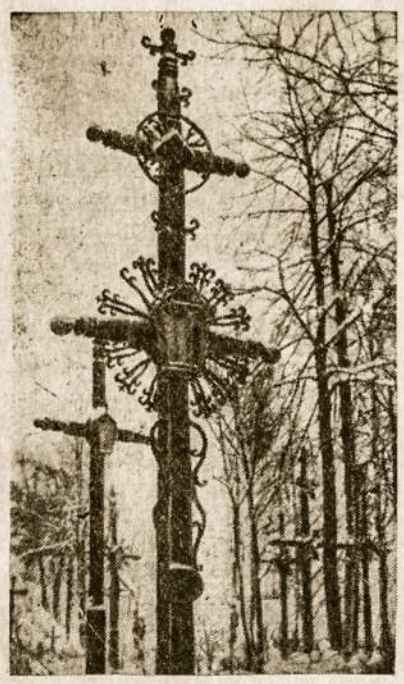

Šv. Benedikto kryžius aukštaičių kapinėse.

primena augalus, kartais įvairius vabalus ir panašiai, jau nekalbant, kad jis papuošiamas arba išdažomas įvairiomis širdelėmis, paukšteliais ir tt. Labai dažnai krikštas statomas gale mirusio kojų (kryžius tik galvūgalyje) paprastai laidotuvių dieną. Jis turi mažai krikščioniškų ženklų todėl jis įvairių tyrinėtojų dažniausia laikimas paveldėtu iš nekrikščioniškos senovės.

Sklastinis arba klostinis krikštas — kryželis yra visai žemas (50-100 cm.). Jo forma yra kryžius apdengtas lentomis - sklastomis, kurios dažnai net iki pat žemės nutysusios. Šie kryžiai statomi galvūgalyje ir atrodo gana krikščioniški, todėl jiems išlikti net ir protestantiškose kapinėse nebuvo sunku.

KRYŽIUS

Katalikiškos Lietuvos kryžiai bei koplytėlės sudaro labai vientisą ir uždarą būrį pasireiškiantį įvairiomis formomis ir lytimis. Įvairios lietuviškų kryžių formos: **stoginis** arba **stulpinis, kryžminis, šv. Benedikto, akmeninis kryžius ir mažas kryželis** bei įvairių rūšių **koplytėlės.**

Stulpinis arba stoginis kryžius (stogiastulpis) išskyria mus daugiausia iš kitų krikščioniškųjų tautų: jis yra net labai neįprastas, nes neturi pagrindinės kryžiaus savybės - kryžmos. Šiaip mūsų stulpinis kryžius yra visai paprastas rašytinis stulpas prie kurio prikaltas tik mažas kryželis, viena kita statulėlė ir visa padengta labai puošniu stogeliu, o patį stulpą dar baigia medžio ar geležies kryželis. Jie buvo statomi kapuose mirusiam ir apsisaugojant nuo vaidoklių; laukuose — prašant palaimos, apginti nuo krušos, sausros, taip pat nelaimingos mirties vietoje; prie šventųjų šaltinių - Dievuliui padėkojant, ko nors prašant: sodyboje — įvairiais prašymo ir padėkos tikslais.

Kryžminis kryžius pas mus yra būdingas savo puošnumu, jog dažnai ir pati kryžma pradingsta. Jis dažniausiai sutinkamas vienakryžmis, išskyriant Žemaičius, kur dažnai turi dvi ar tris kryžmas. Jis statomas kapuose, laukuose ir sodybose — tais pačiais tikslais, kaip ir stulpinis kryžius. Žemaičiuose dar yra žinomas "pavetrės" (maro) kryžius turįs dvi kryžmas su penkiomis raidėmis ir visuomet baltai nudažomas, nelaimingos mirties kryžius, kuriame išpiaunama arba išdažoma tiek kryžiukų, kiek ten žmonių mirė. Taip pat žemaičiai statė kryžius, kad jų vaikai nemirtų (kapinėse).

• **Šv. Benedikto kryžius** yra dvikryžmis ir be kančios tik ištašytas raidėmis. Daugiausia jis išplitęs Aukštaičiuose, statomas kaimo laukuose, paprastai aukščiausiame kalne, kad ledai derliaus nemuštų. Šis kryžius beveik visuomet sudėtinis (viso kaimo o kartais ir kelių).

Akmeninis kryžius sudaro būdingą išimtį, nes senoji karta jam daug mažiau pagarbos skyrė, negu mediniam. Rytiečiuose plačiai sinema kad didžiausi atlaidai skiriami tik už medinio kryžiaus pastatymą (Kristus miręs ant medžio, bet ne ant akmens ar geležies kryžiaus!). Apžadų kryžiai taip pat buvo statomi daugiausia mediniai. Akmeninius kryžius pradėjo statyti vietos bajorai, kurie visokias naujienybes atsigabendavo iš užsienio.

Mažas kryželis sutinkamas mūsuose gana dažnai prikaltas tiesiog prie medžio arba pastogėlėje (koplytėlėje). Jį sutinkam prikaltą prie stulpinio o kartais net ir prie kryžminio ir akmeninio kryžiaus, taip pat jį randame prie klėčių ar gyvenamų namų durų, jų viršuje. Jų prasmės įvairios, pav. prie klėties durų kalamas mažas kryželis padarytas iš šermukšnio medžio, kad aitvarai

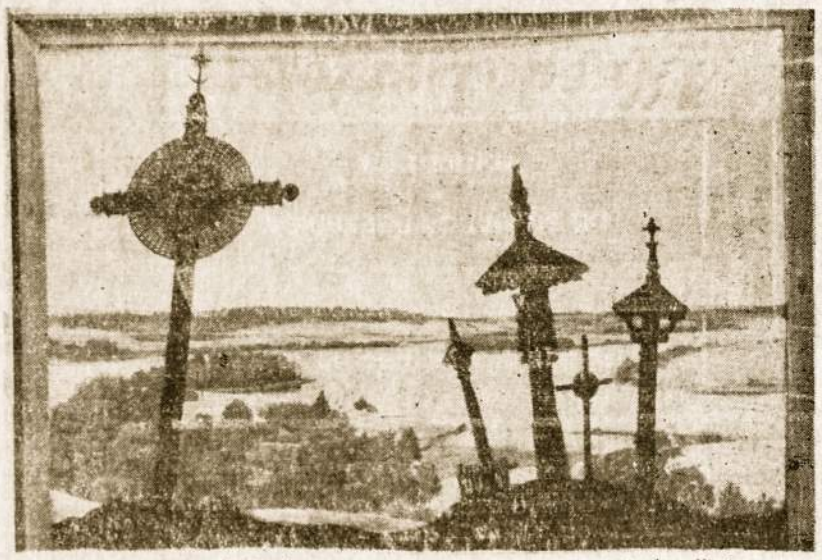

Kapinaitės kalnelyje, vyrauja seni stoginiai kryžiai.

naudos neišnešiotų, Žemaičiuose nelaimingos mirties vietoje prie kryžiaus prikaldavo tiek kryželių, kiek toje vietoje žuvo žmonių.

Prie medžio kalami įvairaus didžio kryžiai (0,5 - 1,5 m.). Pirma pašventinus jį bažnyčioje kaldavo vyresnysis šeimos vyras arba seniausias amžium kaimo senelis. Tie kryželiai medžiuose sutinkami dažnai sodybose, pa-

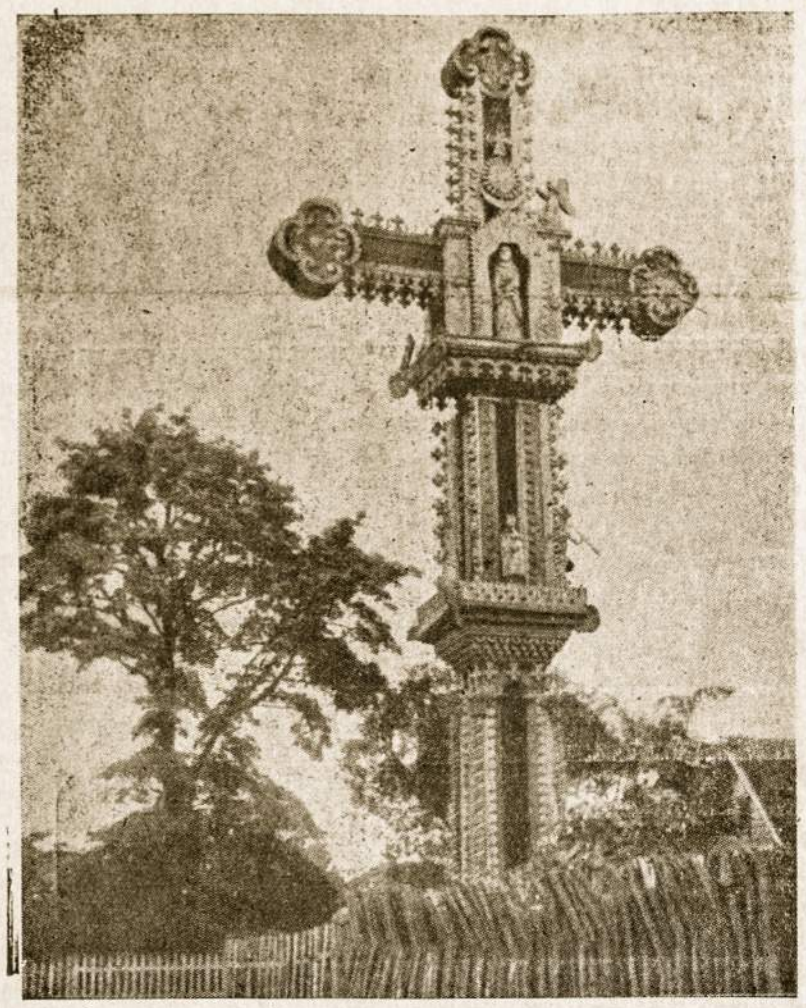

Labai puošnus lietuviškas kryžius sodyboje, originalus savo gausiais išdrožinėjimais.

kelėse, prie šventų versmių, bet dažniausiai miškuose prie kelių, o kartais tiesiog gilumoje miško. Vis tai atsilyginant už vieną kitą Dievulio malonę. Medis tiems kryžiams parenkamas gražus, paprastai storokas ąžuolas, klevas, uosis, pušis, beržas, bet niekados vaisinis. Tas medis tampa šventu, jo niekas nekerta, nes "jame Dievulis gyvena". Toks medis tenukertamas vien tik kryžiui padirbdinti arba namui (karstui), bet dažniausiai jie lieka augti kol supusta.

KOPLYTĖLĖS

Koplytėlės kaip ir kryžiai buvo labai paplitusios Lietuvoje. Jų yra įvairių rūšių ir įvairaus didžio. Jų paprasčiausios ir dažniausiai sutinkamos - koplytėlės prie medžių, neaukštesnės 0,5 metr. Vienos — panašios į pastogėles, dengiančios krucifiksą, antros — ketvirtainės, vienu šonu atviros, stogeliu dengtos dėžutės. Jose medinės statulėlės — nukryžiuotas Išganytojas, Skausmingoji Motina (Pieta), Rūpintojėlis ir negausūs ornamentai. Sudėtingesnės koplytėlės yra stulpinės, apdengtos stogu, panašų į medinį skėtį. Kita stulpinių koplytėlių rūšis — tabernakulinės, nes jos panašios į namelį atdarą iš vieno, dviejų, trijų ir keturių šonų. Jų viduje įvairios medinės figūros arba Kristaus kančios įrankiai.

Nepriklausomybės laikais mūsų Lietuva žaliavo ir žydėjo kryžiais išsipuošusi. Neveltui sakydavo, kad mūsų kraštas — "kryžių Lietuva". Okupantas pasistengė tuos kryžius nuimti iš laukų, kelių ir sodybų, nukėlė ir Rūpintojėlį nuo medžio, tik neiplėšė jų iš širdies. Garsusis Kryžių kalnas Žemeitijoje liko plikas. Tačiau žmonės ir dabar pastato vieną kitą kryžių, nors ir ne tokį puošnų, tik paprastų lentų.

O. Kairelienė.

Naudota medžiaga: L. Encikl. XIII t. Aidai 1951 m. Nr. 2.

RŪPINTOJĖLIAI

Janina Degutytė.

Apsistojo laukuos
Rūpintojėliai.
Kaž kas savo širdies
Nepakėlė.

Ir sudėjo visą skausmą
Į medį . . . į medį . . .
Ilgesiai sumedėjo
Dievo neradę.

O lydėjo į sukilimus
Kryžiai mediniai.
O lydėjo į Sibirus
Dievai mediniai.

Kryžius ant lauko —
Raudos ir žygio tąsa . . .
Kryžių girios —
Praeitis visa.

Janina Degutytė jauna okup. Lietuvos poetė. Šis eilėraštis paimtas iš jos eilėraščių rinkinio "Pilnatis", už kurį ji gavo "respublikinės" literatūros premiją.

Sekmadienio Rimčiai

PAKELIUI Į ŠVIESĄ

Norint atsinaujinti, pirmoje eilėje reikia grįžti prie naujų ir grynų vandens šaltinių. Mūsų laiko šaltiniai: televizijos kanalai, laikraščiai, kinai, mados ir visa propaganda yra užnuodyti ligų bacilomis.

Šeimos tėvai jau nežino ką daryti su vaikais, nes pasidaro neurotikai, nesuvaldomi, eina pas daktarus, bet negali nieko padėti. Dažniausia viso to priežastis yra televizija, kuri padaro vaikus nervuotais, išsiblaškiusiais.

PALIKTI TELEVIZIJĄ RAMYBĖJE!

Jau vien tik ilgesnis žiūrėjimas prie judančių paveikslų gadina vaikams akis, jaudina jų nervus, vaizduotę, o visokios kaubojų filmos padaro juos tiesiog nesuvaldomais. Pirmoje vietoje reikia pašalinti priežastį, paskui ateis tvarka.

Vienoje šeimoje, kai išaiškinau apie televizijos žalą, paklausė manęs: "Ka turime daryti?" Atsakiau labai trumpai: "arba parduokite, arba vartokite galvą". O viena ponia nutarė kuriam laikui visai neduoti žiūrėtinės pastebėjo, kai televizorius buvo sugedęs, vaikas buvo daug ramesnis.

Tačiau negana yra užsukti televiziją, reikia duoti augančiam jaunimui ką nors sveiko ir naudingo. Pirmoje vietoje yra sveiki žaidimai. Kodėl šeimos tėvai negali su vaikais patys pažaisti arba duoti jiems progos pažaisti?

SUGRĮŽTI Į SVEIKĄ GAMTĄ

Ateina gražus pavasaris su žiedais ir žalumynais. Kam murksoti namuose, kai galima su visa šeima išvažiuoti į Dievo gamtą, kuri teikia nervams ramybę, duoda sielai naujo džiaugsmo ir įkvėpimo. Žinoma, yra žmonių kurie važiuoja į gamtą, bet jos nemato, nes susėdę po medžiais arba lošia kortom, arba apkalba savo kaimynus prie asado ir vyno bonkos. Dievas paliko mums savo gamtą, jos grožį, lyg atvertą spalvotų vaizdų albumą, kad iš jo skaitytume ir gerėtumės.

Kodėl lietuvis ūkininkas buvo sveikas žmogus? Dėlto kad jis gerėjosi Dievo gamta, eidamas per javų apsėtus laukus, per gėlėmis žydinčias pievas, per švelniai ošiančius miškus, jis gyveno tarytum gamtos prieglobstyje, kartu ir Dievo akivaizdoje.

Tiesa, mes gyvendami Pietų Amerikos kontinente retai tematome siubuojančius javų laukus, ar žydinčias pievas, bet vistiek galime išvykti į parkus, galime nuvažiuoti — bent į zoologijos ar botanikos sodus, o turėdami savo namus, mes patys galime pasisodinti gėlių daržely ir prie jo praleisti ištisas valandas bedirbdami, arba beskaitydami.

APLANKYTI VIEŠPATIES NAMUS!

Jei mes randame laiko aplankyti savo draugus ir pažįstamus, tai galėtume rasti laiko aplankyti bent kartą savaitėje - sekmadienį mūsų Viešpaties namus, kad atsigauti dvasioje. Mes greitai baigsime uždusti moderniško gyvenimo triukšmę. Reikia bent valandėlei atsitraukti nuo viso triukšmo ir sugrįžti į dangiškojo Tėvo namus kad leisti mūsų sielai atsiverti ir įkvėpti naujo dvasinio oro: tyro džiaugsmo ir ramybės.

Gamta yra atvira Dievo knyga.

Bendros giesmės, vargonų muzika, Dievo Žodis, sustiprins mus dvasią savaitės darbams ir vargams. Dievo namai kas kart labiau tuštėja, bet už tai pilnėja klubai ir ligoninės, kur priglaudžiami nusivylę gyvenimu žmonės. Tik prisiminkime sekmadienio rytą mūs Tėvynėje, kai pulkais žmonės ėjo, važiavo bažnyčion ir tenai karštai meldėsi pragerumą, kad mūs įtempti nervai atsileistų ir pasijustume vėl ramūs. Taigi malda yra geriausias vaistas ir mūsų moderniškame laike, reikia tiktai mokėti ja naudotis, kad pajustume vėl naujais žmonėmis, kuriems šviečia nauja šviesa gyvenimo kelyje.

(bus daugiau)

kun. Augustinas.

šydami gero oro, taikos ir ramybės.

Mes lietuviai turime grįžti atgal prie gaivinančių mus dvasios šaltinių, prie gamtos grožio, prie Dievo — namų ramybės, prie maldos, pakeliančios dvasią.

BŪTI MALDOS ŽMONĖMIS!

Niekas taip nesustiprina ir nekelia žmogaus dvasios, kaip nuoširdi ir gili malda, kuri atgaivina suvargusią širdį, lyg ryto rasa. Beveik visi gyvename labai išsiblaškę, nervuoti. Geriausias vaistas nusiraminimui ir susitelkimui yra malda. Vien tik su tabletėmis nenuraminsime nervų, nei sąžinės, reikia daugiau ko, reikia maldos ir susikaupimo, kuris žmogų atgaivina.

Užtenka bent kelių minučių dienoje susikaupti ir prisiminti Viešpaties palaimingą artumą, jo

RELIGINĖS ŽINIOS

• **Venado Tuerto vietovėje** vietos vyskupas mons. F. Antonio Rossi suteikė penkiems vyrams teisę teikti šv. komuniją. Iš jų trys yra organizacijos Hermanos del Sagrado Corazon dalyviai, vienas vedęs šešių vaikų tėvas ir vienas jaunuolis. Ta pati teisė ankščiau buvo suteikta poniai de Cuicchi ir panelei Capporela.

• **Šv. Tėvas lankysis taip pat Indonezijoje.** Šv. Tėvas Povilas VI vykdamas vizitui į Filipinus ir Australiją pakelyje sustos šešioms valandoms Jakartoje, Indonezijos sostinėje. Nors šitas vizitas nėra oficialus, tačiau popiežių pasitiks Indonezijos prezidentas generolas Suharto ir kitos aukštos to krašto valdžios asmenybės.

• **Vatikane jau nuo senų laikų sargybiniai yra šveicariečiai,** su savo tipinga uniforma. Kai jie išvyksta atostogoms, juos pavaduoja kunigų seminarijų klierikai.

• **Romoje yra pastatytas paminklas** studentui Palach, susideginusiam už Čekoslovakijos laisvę. Prie to paminklo Romos jaunimas surengė pamaldas ir meldėsi už popiežių ir už Tylos Bažnyčią. Šv. Mišias aukojo Romoje gyvenantis Čekoslovakijos tremtinys vyskupas Paulius Hnilica. Po pamaldų vyko religinė jaunimo eisena ir iškilmingas pasiaukojimas Švenčiausiai Marijos Širdžiai.

• **Vandalai sudegino katalikų bažnyčią.** Laiške iš okup. Lietuvos, pranešama, kad birželio 24 d. komunistų vandalai apiplėšė ir vėliau sudegino **Batakių bažnyčią,** Skaudvilės valsč. Tauragės apskr.

• **Apaštalų sosto nutarimu šių metų spalio mėn.** 25 d. Katalikų Bažnyčia paskelbs šventaisiais 40 Anglijos kankinių, žuvusių religinių kovų metu Didž. Britanijoj.

• **Austrijos katalikų sąjudis,** MIVA, kuris siekia aprūpinti misionierius susisiekimo priemonėmis, praeitais metais į misijų kraštus pasiuntė 145 transporto ir susisiekimo priemones, kurių tarpe 78 automobilius, viso 4,5 milijonų šilingų vertės. Per 20 veiklos metų šis sąjudis parūpino 1,158 susisiekimo priemones už 34 milij šil.

• **100.000 Lenkijos tikinčiųjų** meldėsi už taiką Čenstakavos Marijos šventovėje, minint 25-tąsias metines nuo antrojo pasaulinio karo pabaigos. Ta proga šv. mišias aukojo ir pamokslą pasakė Varšuvos arkiv. kardin. Wyšinskis.

• **Visame pasaulyje žinomi garsieji bažnytiniai vaikų chorai,** priklausantys tarptautinei **"Pueri cantores"** Sąjungai, liepos 23-27 dd. Vak. Vokietijos Wuerzburgo mieste rengė 13-jį tarptautinį vaikų chorų festivalį — kongresą. Jame dalyvavo apie 5.000 vaikų choristų iš Vokietijos, Prancūzijos, Italijos Ispanijos, Olandijos, Did. Britanijos ir Šveicarijos.

• **Serenelli, kuris 1902 m.** užpuolė ir nužudė **Maria Goretti,** kuri 1950 m. buvo pakelta šventąja, nesenai mirė. Kalėjime atsėdėjo 27 metus, paskui negavo niekur darbo, iki jo pasigailėjo vienuoliai kapucinai ir priėmė sodininku. Jis pats dalyvavo Maria Goretti šventąja paskelbimo iškilmėse.

* * *

◆ **Pasaulis yra miškinga vieta, kur nuo kiekvieno medžio kabo ašaros.**

T. Hood.

◆ **Šis pasaulis yra laiptai. Vieni jais kyla aukštyn, niti leidžiasi žemyn.**

Šv. Bernardinas.

◆ **Daug daugiau padarysi, jei pats save potagu pavarysi.**

PO VISUOTINO GYVENTOJŲ SURAŠINĖJIMO LIETUVOJE

Kai didžiosios tautos yra susirūpinusios gyventojų skaičiaus didėjimu, ir bando imtis net dirbtinių priemonių prieaugliui sumažinti, mažosioms tautoms kyla rimtas pavojus gyvoms išlikti ir jos rūpinasi savo prieauglį pakelti. Prie tokių tautų reiktų priskirt ir lietuvius, nes istorijos bėgyje likome maža tauta.

Antrasis pasaulinis karas lietuvių tautą palietė žymiai skaudžiau negu kurią kitą tautą karą laimėjusią ar pralaimėjusią. 1940 m. pradėtas okupantų mūsų tautos naikinimas apstabdytas apie 1953 metus, faktiškai nėra visiškai sustojęs, tik dabar yra pakeitęs savo formas.

Karo metu ir pokario metais Lietuva neteko apie trečdalį savo gyventojų. Bolševikų ir vokiečių nacių daug buvo išžudyta, ištremta. Pokario metais daug buvo privežta į Lietuvą kolonistų, ypač rusų. Kadangi okupacinės valdžios skelbiama Lietuvos gyventojų tautybių statistika negalima patikėti, šiandieną būtų sunkiau pasakyti kiek Lietuvoje yra lietuvių ir kiek Lietuvoje yra rusų ir kiek kietų tautybių gyventojų.

Vis dėlto paskutinio Lietuvos gyventojų surašymo duomenys, mums yra įdomūs, nes iš jų galima išskaityti tam tikrą lietuvių tautos gyvastingumą. Pagal 1970 m. duomenis šių metų pradžioje **Lietuvoje buvo 3.129.000 gyventojų.** Taigi, gyventojų skaičius tik per 30 metų apytikriai pasiekė prieškarinį skaičių. Nėra abejonės, kad gyventojų skaičiui padidinti padėjo "broliškoji rusų tauta" atgabendama kolonistų į Lietuvą.

Sovietų statistika nurodo, kad per paskutinius 11 metų Lietuvoje gimė 630.000, mirė 263.000 gyventojai. Pusę gyventojų jau gimę pokario metais. Karo metu žuvo žymiai daugiau vyrų negu moterų. Tas skaičius su laiku ėmė pamažu išsilyginti, bet dar 1970 m. įregistruota 1.663.000 moterų ir 1.466.000 vyrų t.y. 47 % vyrų ir 53 % moterų.

Surašymo duomenys rodo, kad okup. Lietuvoje iš pagrindų pasikeitė miestų ir kaimų gyventojų skaičius bei santykis. 1913 m. 87 procentai Lietuvos gyventojų gyveno kaimuose ir tik 13 proc. miestuose. Nepriklausomos lietuvos gyvenimo pabaigoje — 77 kaime — 23 mieste, 1950 m. buvo 72 : 28. Pradėjus prievarta gyventojus varyti į kolchozus, jis kito miestų gyventojų naudai ir 1959 m. buvo 61:39. Šių metų surašymo duomenys parodė, kad 50 proc. Lietuvos gyventojų gyvena kaimuose (kolchozuose ir sovchozuose), kiti 50 proc. jau miestuose.

Okupuota Lietuva virsta pramonės kraštu, o kuriant pramonės įmones, automatiškai didinamas ir rusų kolonistų skaičius - jie čia atgabenami kaip "nepamainomi specialistai".

Šiuo metu didžiuose okup. Lietuvos miestuose yra toks gyventojų skaičius: **Vilniuje — 371.100; Kaune — 306.200; Klaipedoje — 130.200; Šiauliuose — 92.800; Panevežyje — 73.500; Mariampolėje - 28.700; Alytuje — 27.900.**

LATVIJOS GYVENTOJAI

Trumpai perbėgus okup. Lietuvos gyventojų problemas, mums įdomu pažvelgti ir į mūsų artimiausią kaimyną — Latviją. 1970 m. surašymo duomenimis Latvijoje buvo 2.365.000 gyventojų. Per 11 paskutinių metų Latvijoje priaugo 13 proc., taigi mažiau kaip vidutinis Sovietų imperijos prieauglio nuošimtis. Iš bendro, gyventojų skaičius 1.081.000 vyrai ir 1.284 .000 moterys.

Latvijos kaimuose gyvena 38 proc., o miestuos 62 proc. gyventojų. Taigi Latvija virto pramonės šalimi. Pažymėtina, kad daug gyventojų Latvijoje, ypač miestuose, yra atvykę iš Rusijos Dabar į Latviją atvyksta ypač į miestus, 15.000 rusų kasmet. Taigi, rusų kolonizacijos atžvilgiu, Lietuva nėra išskirta iš "kitų brolišku respublikų".

Lietuvos, Latvijos ir Estijos ir kitų rusų okupuotų kraštų gyventojų skaičiaus duomenys tautybėmis dar nėra okupacinių įstaigų paskelbti. Maskvos centrinės statistikos įstaigos filialas Vilniuje žada taip padaryti vėliau.

Draugas.

Lietuvių Centras, šių metų spalio 25 d. ruošia

TRIUŠIO UODEGOS MEDŽIOKLĘ

Medžiotojai lankysis: Sus. Liet. Arg. rūmuose, Birutės dr-jos patalpose, Senelių Židinyje, Berisse abėjose draugijose, Villa Elisoje, Lietuvių Parapijoje ir Lietuvių Centre.

Registruotis: A. Ruplėnas 60-2898, E. Rudytė 33-8789.

Rengėjai.

ROSARIO LIETUVIŲ VEIKLA

Tautos Dienos Minėjimas ir Pavasario Šventė

Rugsėjo 13 d. Rosario Liet. Bendr. suruošė **Tautos dienos minėjimą** ir **Pavasario šventę.** Šios abi šventės įvyko "Rep. de Lituania" mokyklos patalpose.

Minėjimo programą pravedė Rosario Liet. Bendruomenės pirm. p. J. Papečkys. Buvo pabrėžta Tautos Dienos reikšmė ir prasmė, kuri ypatingai gausiai buvo švenčiama Nepriklausomoje Lietuvoje šalia Vasario 16-tosios. Ta proga buvo paminėti Lietuvos valstybės kūrėjai — karalius Mindaugas, Gediminas, Kęstutis, Vytautas Didysis ir kiti.

Po to įvyko bendri asado pietūs. Pietų stalus palaimino pulk. kun. A. Švedas, MIC. Po pietų nesenai grįžęs iš kelionės po Š. Ameriką ir Europą, kun. J. Margis MIC, papasakojo apie lietuvių gyvenimą svetur ir parodė įdomių filmų iš Romos — Lietuvių Koplyčios atidarymo, Vokietijos, Prancūzijos, bei kitų Europos kraštų lietuvių įvairių organizacijų kultūrinių ir meno pasirodymų.

Kadangi neužilgo ruošėsi išvykti į Šiaurės Ameriką kelių mėnesių viešnagei Bendruomenės sekretorė L. Samauskienė, tat ta proga jai palinkėta laimingos kelionės.

Rosario Liet. Bendruomenės Valdyba nuoširdžiai dėkoja šios šventės — a s a d o p i e t ų — kepėjams: P. Žakevičiui ir A. Lukošiūnui. Šeimininkėms: L. Samauskienei, V. Zagreckienei, J. Plepienei, E. Guzienei. Vyrams talkininkams: T. Plepiui, J. Guzui, A. Latvėnui, V. Seniūnui, J. Stašauskui, P. Daugiui ir kitiems. Santa Fe lietuvių kolonijos atstovei p. E. Kalėdienei už atsilankymą ir dalyvavimą šioje šventėje. Taip pat visiems aukotojams, kurie prisidėjo su įvairiomis dovanomis prie šventės praturtinimo - tortais, gėrimais ir kitais įvairiais dalykais.

Rosario Lietuvių Bendruomenės Valdyba visiems nuoširdžiai dėkoja.

J. Papečkys — pirm.
L. Samauskienė — sekr.

Ekskursuojame!

Pranešame Rosario kolonijos lietuviams, kad tie, kurie vyksta su ekskursija į Paraną, š. m. spalio mės. 11 d. punktualiai 6.30 val. atvykti prie šv. Kazimiero parap. bažnyčios (Av. Rosario 1850), nes išvykstame paskirtu laiku - 6.50 val. Vyksime Empresa "A.B.L.O." SRL. Apsistosime pietums Santa Fe mieste Club "Maria Selva", (Su savimi reikia pasiimti peilį ir šakutę), kur Sta. Fe kolonijos lietuviai mus lauks su asado - pietumis.

Visiems reikia laikytis punktualumo, nes kolektyvas pavėlavusiųjų nelauks. Ekskursija įvyksta bet kokiam orui esant, kadangi viskas yra paruošta ir išvykos atidėti negalima.

Rosario Liet. Bendr. Valdyba.

Pastaba: Važiuoja su šia išvyka tik tie, kurie turi įsigyję bilietus iš anksto.

——oOo——

• **Petras Daugys, būdamas** susipratęs lietuvis, paaukavo vienos savaitės darbą, kurį atliko Rep. de Lituania mokykloje, atlikdamas reikalingiausius staliaus darbus. Jo dėka visi mokyklos kambariai dabar turi savo atskirą kabinetą.

• **Spalio 11 d. Liet. Bendruomenė** ruošia išvyką į Paraną ir S. Fe. Kun. A. Švedas laikys specialias šv. Mišias išvykstantiems 6.30 val. punktualiai. Po to kun. Švedas prisidės prie ekskursijos, kur žadama praleisti labai įdomią dieną su Santa Fe lietuviais.

Serga: Magdalena Lukošienė, gyv. Sarmiento ir Marconi, V. Diego. Paguldyta Sanatorio Britanico, 2-ras aukšt. salė 204. Specialistų gydytojų priežiūroje jaučiasi gerai ir tikisi netrukus galėsianti vaikščioti. **Teodora Užkurienė,** gyv. c. 2. Nr. 587, P. Nuevo. Sužeista kairė ranka eismo nelaimėje paguldyta Sanatorio Americano. Netrukus mano grįžti namo tolimesniam gydymui.

Kun. A. Švedas.

Mielas skaitytojau, ar jau užsimokėjai "LAIKO" prenumeratą?

Negailestingai mirčiai išplėšus iš gyvųjų tarpo **KAZIMIERĄ BALSĮ,** jo liūdinčiai žmonai R. Balsienei, motinai O. Balsienei, sūnums Edmundui, Antanui, Viktorui, Rikardui ir dukrai Onutei reiškiame nuoširdžią užuojautą.

Juozas ir Konstancija Stankevičiai.
Leopoldas ir Irenė Stankevičiai su šeima.

Mūsų Ansamblio Globėjui **KAZIMIERUI BALSIUI** mirus, gilaus skausmo valandoje liūdinčiai šeimai — motinai Onai Balsienei, žmonai Rosai Balsienei ir vaikams — Onai, Edmundui, Antanui, Viktorui ir Rikardui reiškiame nuoširdžią užuojautą kartu liūdėdami.

Ateitis.

Dr. ANTANAS SAIKAUSKAS
G y d y t o j a s
Priima penktad. 19 val.:
Viamonte 749, P. 15, Dep. 1 - Cap. Fed. - T. E. 923-5337.
Šeštad. 15 val.:
Condor 1519 - Cap. Federal - T. E. 923-7509.

ALBERTO E. TIMINSKAS
"COCHERIA"
AMBULANCIAS - SEPELIOS - CASAMIENTOS
Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomoja automobilius vestuvėms ir krikštynoms.
Av. PAVON 11070 T. E. 243 - 5654 Sucursal
Temperley BALCARCE 510
F.C.N.G.R. Lomas de Zamora

Už Mirusius

• **Šv. mišios už a.a. Valeriją Girtukauskienę** bus atlaikytos Aušros Vartų bažnyčioje šių metų spalio mėn. 23 d. 18 val.

Artimuosius ir draugus kviečia atsilankyti

Zuzana ir Federikas Koreikiai.

• **Už a.a. Eduardą Alesevičių,** trijų mėnesių mirtie, sukaktyje, bus atlaikytos šv. Mišios š. m. spalio mėn. 25 d. 19 val. Aušros Vartų liet. bažnyčioje.

Artimuosius kviečia

Norberta Kairytė ir sesuo Juana Alesevičiūtė ir vaikai.

• **Už a.a. Boleslovą Masiulionį** bus atlaikytos šv. mišios š. m. spalio mėn. 18 d. 10 val. sekmadienį Aušros Vartų liet. bažnyčioje.

Visus artimuosius kviečia dalyvauti

žmona Elsa Masiulionienė ir dukros Konstancija ir Lucija.

† **Antanina Langaitė Vegelienė,** pačiame gyvenimo žydėjime, sulaukusi 44 metus amž. mirė šių metų rugsėjo 16 d. Paliko liūdintį vyrą Vincą Vėgėlą, sūnų Mykolą Angelą, tėvą Petrą Langą, uošvę Emiliją Karvelytę Vėgelienę ir visą vyro brolio šeimą. Sekančią dieną palaidotą Lanus kapinėse.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame visiems mūsų šeimos draugams bei artimiesiems, kurie liūdesio valandoje atvyko mus paguosti, palydėjo į amžino poilsio vietą mūsų brangų šeimos tėvą ir galvą Kazimierą Balsį, visiems žodžiu ar raštu pareiškusiems užuojautą, atsiuntusiems vainikus, ypač Šv. Jono mokyklai ir parapijai, "Atžalyno" ansambliui, Lietuvių Aušros Vartų parapijos kunigams ir visiems dalyvavusiems šermenyse bei laidotuvėse, pasimeldusiems už aa. Kazimiero Balsio sielą.

Dėkingi: **Motina Ona, žmona Rosa ir visa Balsių šeima.**

TEISINIAI PATARIMAI
Drė. Elena Deveikis Pipiras de Mora
Šeimų reikalai, alimentai, nuomos, paveldėjimai, vekseliai, skolos sutartys ir t.t.
Hipolito Yrigoyen 1929 p. baja - įst. C — T. E. 48-9231
Susitarti dėl val. - 14 -18 val.

LEONAS MUŠKETAS
Taiso ir derina pianus.
Perkant pianus padeda išrinkti.
P-je Monaco 4429 — Bs. Aires
T. E. 89-5845

MŪSŲ MIRUSIEJI

a†a Elena Talmontaitė

Po sunkios vidurių vėžio ligos, sulaukusi 75 metus amžiaus šių metų rugsėjo mėn. 4 d. mirė Elena Talmontaitė, aprūpinta visais Bažnyčios sakramentais. Buvo pašarvota liet. parapijos salione su šv. Pranciškaus trečiojo ordeno drabužiais.

Elena Talmontaitė kilimo buvo nuo Varnių, Telšių apskr. Argentinoje ilgą laiką tarnavo šeimose. Jau kuris laikas buvo išėjusi pensijon. Labai daug padėjo prie lietuvių parapijos, kiek prie laikraščio išleidimo, tiek prie bažnyčios švaros palaikymo.

Visada buvo tiesaus būdo, pasakydavo tiesą akyse. Ligą nešė ir iškentė su dideliu ir pavyzdingu kantrumu, laukdama išlaisvinimo iš mirtingo kūno, kuris rugsėjo 5 dieną buvo palaidotas Sarandi kapuose. Ligos metu E. Talmantaitę slaugė Damutė Šabunaitė, o tėvai marijonai padėjo internuoti ligoninėn ir vėliau rūpinosi ligos metu ir laidotuvėmis. Velionė buvo Gyv. Rožančiaus narė. Artimesnių giminių Argentinoje neturėjo, liko tolimesni giminės Lietuvoje ir Š. Amerikoje.

† **Veronica Venclovaitė Ryliškienė,** mirė po ilgai užsitęsusios širdies ligos š. m. rugsėjo 16 d. sulaukusi 63 metus amž. Buvo kilusi iš Ščiurių vienk. Saldutiškio valsč. Utenos apskr. Į Argentiną atvyko 1930 metais. Dirbo namų ruošos darbą. Tais pačiais metais apsivedė su Vladu Ryliškiu. Giliame nuliūdime liko vyras Vladas Ryliškis, duktė Eugenija Ryliškytė de Moretti ir du anūkėliai Emilio Alejandro 5 m. ir Veronica Fernanda 2 m. amž. Laidotuvių išvakarėse kun. J. Petraitis pasimeldė už mirusiąją. Sekančią dieną palaidota Chacarita kapuose. Spalio, 17 d. 10 val. šeima užprašė šv. mišias Aušros Vartų bažnyčioje.

† **Mykolas Petrauskas,** eidamas 63 m. amž., mirė rugsėjo 20 d. savo namuose Temperley. Buvo kilęs nuo Kupiškio, Panevėžio apskr. Dirbo prie geležinkelio, iš kur jau buvo išėjęs į pensiją. Liko, liūdinti žmona Carmen, duktė Elvira Carmen, sesuo Sofia Sianka su šeima, giminaitės Tėklė Petrauskienė ir Jadvyga Ryliškaitė, Lietuvoje brolis Feliksas ir sesuo Vanda. Sekančią dieną palaidotas su religinėm apeigom, kurias atliko kun. J. Petraitis, Lomas de Zamora kapinėse.

† **Ona Antanavičiūtė Juškauskienė,** 62 m. amž. mirė nuo širdies ligos, ligoninėje Argerich, rugsėjo 16 d. 1970 m. Gyveno Buenos Aires, Boca. Į Argentiną atvyko 1929 m. Buvo kilusi iš Krosnos parapijos, Kauno apskr. Ilgą laiką dirbo Alpargatas fabrike, iš kur išėjo į pensiją. Arventinoje ištekėjo už Juozo Juškausko, kuris yra jau 17 metų miręs. Paskutinius tris metus sirgo kojų liga ir sunkiai vaikščiojo — su lazdomis. Ją ligos metu rūpinosi ir palaidojo jos krikšto sūnus Petras Šveiteris. Labai daug ja rūpinosi jos buto šeimininkas p. Vincas Valenta. Jos draugės Jieva Gavinavičiene ir Ona Linkevičienė slaugė ir budėjo jai esant ligoninėje ir taip pat užprašė šv. mišias, kurios bus atlaikytos š. m. lapkričio 16 d. 9 val. lietuvių parap. bažnyčioje.

† **Amalia Ramig Šlapelienė,** mirė po sunkios ir skausmingos vėžio ligos šių metų rugpiūčio mėn. 8 d. Sarmiento mieste. Velionė gimė Elembach vietovėje prie Volgos upės, Rusijoje. Kilimo vokietė ir buvusi protestantė, ištekėjusi už Kazimiero Šlapelio priėmė katalikų tikėjimą. Prieš mirtį buvo katalikų aprūpinta šv. Sakramentais. Mirus nuvežta į katalikų bažnyčią, o į kapus atvyko ir protestantų choras jos pagerbti. Dideliame nuliūdime liko vyras Kazimieras Šlapelis, su kuriuo išgyveno virš 50 metų, ir kiti artimieji. Šlapelių šeima yra veteranai ir kūrėjai Sarmiento miesto ir jo dėka buvo pavadinta viena gatvė Lituania vardu.

† **Povilas Valickas,** mirė šių metų rugsėjo 18 d. savo namuose Lanus mieste. Gimė 1904 metais. Katronių kaime Panevėžio apskr. Į Argentiną atvyko 1929 m. Nuliūdime liko žmona Ona Valickienė ir sūnus Bronius bei kiti šeimos artimieji Arventinoje ir Lietuvoje.

† **Juozas Vaškevičius** eidamas 64 metus amž. mirė 18.9.1970 m. Argentinoje gyveno p. Sabučių šeimoje, kurių rūpesčiu buvo palaidotas Flores kapuose.

a†a Vaclovas Utka

Šių metų rugpiūčio 17 d. sulaukęs 72 metus amžiaus nuo kraujo sklerozės mirė Vaclovas Utka, palikdamas nuliūdime savo žmoną Sofiją Kvetkauskaitę - Utkienę.

Velionis kilimo buvo iš Medėnų km. Ukmergės apskr. Argentinon atvyko 1928 metais. Tais pačiais metais apsivedė su Sofija Kvetkauskaite.

Išdirbo daug laiko prie medžio apdirbimo. Jau keleta metų kaip buvo išėjęs pensijon. Paskutiniu laiku sirgo namuose, savo žmonos priežiūroje. Gyveno C. Paso de Burgos 1783, V. Alsina. Kitų artimesnių giminių Argentinoje neturėjo, liko tiktai liūdinti žmona. Sekančią dieną buvo palaidotas Sarandi kapuose.

Lietuvoj liko du broliai: Karolis ir Juozas, bei viena sesuo.

† **Kajetonas Krašinskas** 79 metų amž., mirė Rosario mieste. Kilęs iš Žemaitkemio, Ukmergės apskr. Buvęs rusų kariuomenės kareivis I Didž. Karo metu. Mirė 14 rugsėjo 1970. Buvo nuoširdus katalikas, kiekvieną sekmadienį išklausydavo šv. mišias sėdėdamas vis toje pačioje vietoje. Visada prisidėdavo prie talkos šv. Kazimiero parapijoje. Nors nepriklausė lietuviškoms organizacijoms, bet ateidavo į visus lietuvių parengimus. Paskutiniais metais buvo rimtai susirgęs, keliais atvejais buvo paguldytas Saenz Pena ligoninėje, kur buvo tėvų marijonų lankomas ir paruoštas paskutiniai kelionei. Buvo atvežtas į šv. Kazimiero bažnyčią ir palaidotas su šv. mišiomis Gob. Galvez kapinėse, Rosario mieste.

† **Marcelinas Šikšnys** mirė šių metų rugpiūčio 15 d. Vilniuje, eidamas 97 metus. Jis yra seniausias lietuvių rašytojas ir pedagogas. Ilgametis Vytauto Didž. lietuvių gimnazijos Vilniuje direktorius, gyveno Vilniuje, kur daug dirbo dėl lietuvybės ir lietuviško jaunimo. Buvo kilęs iš Notiniškių km. Šiaulėnų valsč. Šiaulių apskr. Matematikas, parašęs algebros ir geometrijos vadovėlių, kurie ilgą laiką buvo vartojami Lietuvos mokyklose. Kaip rašytojas pasirašinėjo M. Šiaulėniškio slapyvardžiu. Velionies nuopelnai Vilniaus kraštui nepaprastai dideli. Jo gėdi šimtai gimnazijos aukletinių ne tik Lietuvoje ir Sibire, bet ir kituose pasaulio kontinentuose, kur yra gyvenama lietuvių. Palaidotas Vilniuje rugp. 18 d. Rasų kapinėse.

Pakrikštytas Lietuvių Bažnyčioje

• Šių metų rugsėjo 27 d. lietuvių Aušros Vartų bažnyčioje pakrikštyta **Mirta Beatriz Žaliauskaitė,** Algimanto ir Nuncia A. Taliercio Žaliauskų dukrelė, ir **Carlos Daniel Labunskas,** Juan Carlos ir Ildos Busto Labunskų sūnus.

Buenos Aires Avellaneda

PAVASARIO SUTIKIMAS LIETUVIŲ CENTRE

Energingas Lietuvių Centro jaunimas š. m. rugsėjo 19 d. suruošė puikiai pavykusią šventę — Pavasario sutikimą, kuris įvyko L. Centro rūmuose.

Meninėje programoje pasirodė solistė **Zuzana Valadkaitė** išpildydama keletą dainų lietuvių ir ispanų kalboje, prie piano lydėjo p. **Nelly Zavickaitė.** Kaip visuomet dainos sukėlė audringų plojimų.

Šios šventės pati iškilmingoji dalis buvo **Madų paroda,** pritaikinta ypatingai pavasario atėjimui, paruošta **Vladės ir Bernardo Survilų,** kurioje buvo pademonstruoti patys naujausi madų modeliai, kurių tendencija krypo į drabužio grožį, nors netruko ir originallmo, pav. fantastiniai drabužiai, kuriuos būk tai turėtų moterys nešioti 2.000 metais, sukėlusios publikoje daug juoko.

Be jau mums pažįstamų ir prityrusių modeliuotojų — **Bebos Katunskaitės, Adolfinos Geigaitės, Zuzanos Tamošiūnaitės, Janės Macaitytės, Mirtos Zigmantaitės** pasirodė eilė naujų modeliuotojų, parodę kiekvienai aplinkybei atitinkamą rūbą.

Madų parodai pasibaigus Liet. Centro pirm. **V. Misiūnas** tarė padėkos žodį p. Survilams už parodos paruošimą, p. Zuzanai Valadkaitei ir Nelly Zavickaitei už programos patiekimą ir kartu apdovanojo p. Vl. Survilienę ir programos vykdytojas gėlių puokštėmis o visiems darbuotojams bei modeliuotojoms nuoširdžiai padėkota.

Šiai sudėtingai programai vadovavo **Alfredas Ruplėnas.** Jis taip pat pravedė gausių dovanų išdalinimą pagal numerius, jam padėjo **p. Misiūnienė ir p. L. Jaglinskas.**

Programai pasibaigus ir modeliavimo metu publika vaišinosi šiltais ir šaltais užkandžiais, aptarnaujant simpatingam L. Centro jaunimui, kuris patiekė ne tik valgius ir gėrimus, bet taip pat apdovanojo įvairiomis dovanėlėmis - cigaretėmis, degtukais, saldainiai ir tt. Šias dovanėles L. Centro jaunimo parengimo komisija išrūpino pas pažįstamus komerciantus.

Vaišėms besibaigiant, buvo pravesti Pavasario Karalaitės ir Princesių rinkimai. Išrinktos: **Karalaitė — Nelly Zavickaitė, I-ji princesė — Zuzana Tamošiūnaitė, II-ji princesė — Janė Macaitytė.** Karalaitės atžymėjimus perdavė praeitų metų karalaitė **Silvia Čekavičiūtė,** o joms juostas ir karūnas uždėjo p. Vl. Survilienė. L. Centro jaunimas apdovanojo išrinktąsias gėlėmis.

Teisėjų komisiją sudarė: **Vladė Survilienė, Ona Ožinskienė, Pio Gudelevičius, Eugenija Rudytė, Albertas Vieraitis, Nelida Burbaitė.** Balsus skaitė SLA pirm. p. **R. Stalioraitis.**

Pasibaigus šiai sudėtingai programai, orkestras "Florida" savo grojimu įviliojo ko ne visus svečius į šokio sūkurį. Šioje šventėje dalyvavo ypatingai daug jaunimo iš visų Bs. Aires pakraščių taip pat jaunimo būrys iš Berisso ir prof. **Kakarieka** su dukra iš Čilės.

Korespondentas.

Padėka

Dėkojame už nuoširdų bendradarbiavimą p. V. ir B. Survilams už jų sukurtų modelių demonstravimą, solistei Zuzanai Valadkaitei už nepaprastai gražų programos išpildymą ir jos akompanjatorei p. Nelidai Zavickaitei, madų modeliotojoms ir jaunimui už aktyvų bendradarbiavimą madų parodoje ir taip pat visiems kitiems prisidėjusiems darbu prie pavasario šventės gražaus pasisekimo.

A. L. Centro Valdyba.

ARGENTINOS LIET. JAUNIMAS kviečia visus iš anksto rezervuoti 22 lapkričio dieną 1970 metais Į DIDĖLĮ LIETUVIŲ PIKNIKĄ su Asadu ir meno programa, kuri įvyks dėl jaunimo ir visų lietuvių, kurie prijaučia jaunimui, Villa Elisa, Marijonų "Šiluvos" vasarvietėje.

Paminėsime Lietuvos Steigiamojo, Seimo 50 Metų Sukaktį su Filmomis

Šiais metais viso pasaulio lietuviai mini per spaudą ir įvairiais minėjimais Steigiamojo Seimo 50 metų sukaktį. Lietuvos seimas — tai didelės svarbos įvykis mūsų istorijoje, nes jis yra padėjęs pamatus Lietuvos valstybei. J. Gilvydis, kino "Vytis" savininkas turi svarbią istorinę filmą apie mūsų seimą, susitaręs su paskaitininkais, jis parodys ją publikai, spalio mėn. 18 d. 17 val. Lietuvių salėje (Brasil 835). Ši reikšminga filma yra vienintėlė pasaulyje, nes neteko girdėti, kad kas nors tokią turėtų. Iš p. Gilvydžio šių filmų kopijų jau yra užprašę Š. Amerikos lietuviai. Ta pačia proga bus parodytos ir kitos lietuviškos filmos.

• **Kun. Juozas Margis MIC.** Rosario lietuvių klebonas buvo atvykęs trims dienoms į Avellanedą. Ta proga aplankė jaunimą ir jaunas šeimas.

• **Tautinių šokių ansamblis "Atžalynas"** lapkričio mėn. 7 d. Lietuvių salėje svenčia savo metinę šventę.

• **Jurgis Naruševičius** iš Š. Amerikos buvo atvykęs aplankyti savo tėvelį Vincą Naruševičių. Prieš išvykdamas atgal į Š. Ameriką aplankė Laiką, parapiją, muziejų ir spaustuvę.

• **Marija Elena Danilevičiūtė** sukūrė šeimos židinį su Mykoliu Bartok. Povestuvinei kelionei buvo išvykę į San Carlos de Barilocre, iš ten sugrįžę apsigyveno Temperley.

ARGENTINOS LIETUVIŲ CENTRAS
JUBILIEJINIS MĖNUO

4.10.1970 m. — 11.30 val. šv. Mišios už mirusius LC. narius Santo Cristo bažnyčioje. Po pamaldų asado pietūs draugijos patalpose.

17.10.1970 m. — Metinė šventė — 44 metų draugijos įsikūrimo paminėjimas.
Programoje: Ansamblio šokiai vadov. L. Lemberiui; Orkestras OSTENDE. Įėjimas laisvas.

24.10.1970 m. — Salioniniai žaidimai. Kampeonatas: moterys — šachmatais.

25.10.1970 m. — Kiškio uodegos medžioklė. Norintieji dalyvauti prašomi iš anksto pranešti telefonu: A. Ruplėnas 60-2989, V. Misiūnas 60-2830.

31.10.1970 m. — Vaidinimas, režisuoja p. E. Ryselienė raš. Ostrovskio "Neturtas nė yda".

A. L. Centro Valdyba.

Aukos Laikui

$ 1500 — Karolina Gradeckienė
„ 1000 — Julija Bubliauskienė
„ 700 — Povilas Rukšėnas
„ 500 — Albertas Nekrašius
„ 500 — Marijonas Čikota
„ 300 — Juozas Galvelis
„ 200 — Stasys Pocius
„ 200 — Alfonsas Baniulis
„ 100 — Elena Mulevičienė
„ 100 — Eugenia Balutowich
4 amer. dol. — Panelė Povilaitytė.

Dėkojame visiems "Laiko" skaitytojams susimokėjusiems prenumeratą ir parėmusiems auka.

"Laiko" administracija.

Parodos Komisija Prašo

Kaip jau mūsų skaitytojams yra žinoma, ateinančių metų kovo mėn. miesto centre bus ruošiama lietuvių liaudies ir meno kūrinių paroda. Patalpas tam reikalui išrūpino ALOS Taryba. Sekmadienį, rugsėjo 27 d. buvo tai parodai ruošti komiteto pirmas posėdis parap. patalpose. Dalyvavo: A. Mičiūdas, A. Mikelionienė, H. Levanavičius, K. Kliauga, O. Kairelienė, kun. V. Palubinskas ir P. Gudelevičius — kaip svečias. Nustatytos bendros parodos gairės. Apžiūrėti muziejaus eksponatai. Komisija prašo visų lietuvių kas turi gražių gintaro, medžio drožinių, juostų, bei kitų vertingų eksponatu paskolinti parodai.

Senelių Namų Židinio Veikla

Šių metų rugsėjo 23 d. Aušros Vartų parapijos patalpose įvyko mėnesinis Senelių Židinio komiteto susirinkimas, kuriame buvo apsvarstyti einamieji reikalai.

Pirmoje vietoje buvo nutarta aplieti stogą asfaltu, kad nepraleistų drėgmės. Šį darbą apsiėmė atlikti p. **Pranas Jonaitis** ir **Juozas Šiušis.**

Buvo pranešta, kad Senelių Židinio juridinių teisių gavimo reikalas eina pirmyn. Sekantį kartą bus galutinai nutarta, kokiu būdu geriau bus įregistruoti: prie miesto ar provinijos.

Toliau buvo svarstyta apie naujo Senelių Židinio šventinimo iškilmes, kurios įvyks š. m. lapkričio mėn. 8 d. sekmadienį su šia programa: 11 val. Slovėnų koplyčioje — mišios už mirusius narius. 12 val. naujo Senelių namo pašventinimas. — C. Quintana 1254. Po pašventinimo iškilmingi asado pietūs.

Pagaliau kun. **Aug. Steigvilai** pasiūlius buvo išrinkta nauja pagelbinė komisija, kuriai vadovaus **Pijus Gudelevičius** ir **ponia Marija Jasienė** ir kuri padės apžiūrėti lietuvius senelius, kurie reikalingi yra priežiūros arba internavimo.

• **Šv. Cecilijos choras** rengiasi įdainuoti plokšteles. Choristai yra prašomi neapleidinėti choro repeticijų, nes kitaip darbas užsitęs. Br. Pijus Gudelevičius ta proga paaukojo visą popierį gaidoms atspausdinti.

• **Pilypas Vaitkevičius** iš Kordobos keletai savaičių buvojo Buenos Aires.

• **Antanas Kavaliauskas,** gyv. Villa Elisa, paguldytas Fernandez ligoninėje, I aukštas, 65 lova.

• **M. Andriuškevičienė** jau kuris laikas gydosi Hospital de Clinicas, salė 9, lova 46.

• **Leonida Samauskienė,** Rosario Lietuvių Bendruomenės sekretorė, rugsėjo 21 d. išvyko paviešėti į Š. Ameriką. Ta proga aplankys savo gimines, pažįstamus. Mano išbūti apie du - tris mėnesius. Iš Rosario ją palydėjo iki Bs. Aires p-lė Valavičiūtė.

• **Antanas Žydelis,** paviešėjęs virš 3 mėn. pas dukrą Š. Amerikoje, rugsėjo mėn. viduryje grįžo į Argentiną parsiveždamas daug gražių įspūdžių.

• **Prof. J. Kakarieka** iš Čilės atvyko į Buenos Aires. Mano suradęs darbo galutinai persikelti nuolatiniam gyvenimui į Argentiną. Apsigyveno Tėvų Marijonų namuose Avell.

• **Industrialas Jonas Sūdnius** jau trečią karta keliavo po Europą. Šio mėn. 20 d. grįžo į Argentiną.

LAIKAS

PATRIJOTINIO RELIGINIO TURINIO LAIKRAŠTIS

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — Augustinas Steigvilas. Administratorius — Pio Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožiūra; nesunaudoti — grąžinami tik autoriui prašant. Kaina Argentinoje metams $ 13,50 administracijoje; $ 15,— namuose. Kitur — metams 4 dol. Oro paštas metams 6 dol.

XXIII Metai — Nr. 475 1970 rugsėjo 29 d.

Pavasario Šventė SLA Rūmuose

Susivienijimas Lietuvių Argentinoje rugsėjo 26 d. savo patalpose suruošė **Pavasario Šventę,** kuri sutraukė daug mūsų simpatingo jaunimo. Salė buvo ypatingai gražiai papuošta, matėsi. kad jaunimas dirbo. Vaišės prasidėjo su orkestro San Souci muzika. Netrukus pradėjo suktis linksmos porelės, kurios įtraukė į šokius ir visą publiką. Besibaigiant šventei loterijos būdu daugelis švečių buvo apdovanoti įvairiais dalykėliais. Po to buvo išrinkta Susivienijimo Liet. Arg. šių metų **Pavasario Karalaitė ir princesės.** Karalaitės titulas teko jaunuolei **Nelidai Burbaitei,** o princesėmis buvo išrinktos **Zuzana Akelaitytė** ir **Monika Balčiūnaitė.** Joms atžymėjimo juostas prisegė SLA veikėja **Alda Ramanauskaitė,** ir apdovanojo gėlėmis, o energingas SLA pirmininkas jaunuolis **R. Stalioraitis** pasveikino jas žodžių. Trumpai padėkodama atsakė naujoji karalaitė Nelida Burbaitė. Programai vadovavo jaunuolis Boris Ilko.

Triušio Uodegos Medžioklė

Lietuvių Centro jaunimas spalio 25 d. ruošia tradicinę Triušio Uodegos Medžioklę, sekančia tvarka:

Spalio mėn. 25 d. (sekmadienį) 8 val. ryto visi išvyksta iš Liet. Centro rūmų, Tabarė 6950 sustodami ir aplankydami sekančias vietas: Susivienijimą Liet. Argentinoje, Birutės D-jos namus ir Senelių Židinį Adrogue mieste, Mindaugo ir Nemuno draugijas Berisse, Tėvų Marijonų vasarvietę Villa Elisa, Lietuvių Parapiją ir muziejų Avellanedoje.

Norintieji dalyvauti turi užsirašyti iš anksto pas p. Eug. Rudytę 33-8789, A. Ruplėną 60-2989. Reikalinga įmokėti $ 10 (ley). Laimėtojams skyriamos premijos.

Gyvojo Rožančiaus Metinė Šventė

Aušros Vartų parapijos Gyvasis Rožančius, kuris jau gyvuoja 30 metų, kiekvieną mėnesį turi savo susirinkimus ir Šv. Valandą (kiekvieną mėnesio pirmą sekmadienį) nutarė paminėti metinę savo šventę, kuri įvyks šių metų spalio 11 d. (sekmadienį) 16 val. Parapijos salėje. Kviečiami visi nariai dalyvauti. Bus rodomos filmos iš Šventojo Miesto ir po to arbatėlė. Įėjimas laisva auka.

URUGVAJUS

Lietuvių Atsišaukimas Vietinėje Spaudoje

Urugvajaus Bendruomenės vardu buvo pasiųsta spaudai ir radijo stotims lietuvių atsišaukimas — protestas prieš okupaciją, kuriame buvo priminta taip pat Steigiamojo Seimo įkurimas prieš 50 metų bei nepuolimo pakto pasirašymas tarp Sov. Rusijos ir Lietuvos valstybių. Atsišaukime buvo pabrėžta, kad ši sutartis Sov. Rusijos buvo negarbingai sulaužyta reikalaujant, kad grobikai atitaisytų padarytą skriaudą.

M. K.

Ilgamečių Veikėjų Pagerbimas

Mūsų kolonijos veikėjams — **Genei Stanevičienei ir Vytautui Vajauskui** pagerbti, buvo suruošti jų garbei pietūs. Jau dvidešimts metų kaip jie abu dirba ir atlieka svarbų kultūrinį darbą. Tai du visuotinos pagarbos nusipelnę nariai. Genė Stanavičienė mokina jaunimą šokti, vaidinti ir dainuoti, o akordeonistas V. Vajauskas visą laiką jai padėjo su savo muzika. Vaišių metu jie buvo pasveikinti ir apdovanoti dovanomis ir gėlėmis.

Sinfoninis Koncertas Lietuvių Tarpe

Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose liepos 11 dieną įvyko Sinfoninis Klasinių kūrinių koncertas, kurį išpildė Municipalinis Montevideo Orkestras, diriguojant Maestrui Mario Belardi. Šis dirigentas bei kompozitorius lietuviams yra mielai prisimenamas, nes jis šiais metai kai vasario mėn. buvo atidaryta **"Plaza Republica de Lituania"**, suorkestravo ir išpildė Lietuvos himną, ištraukdamas nevienam lietuviui ašaras. Tai prisimenant, Urugvajaus Lietuvių Kultūros Draugijos valdyba, įteikė muzikui Mario Belardi padėkos pergaminą. Koncerte dalyvavo daug publikos lietuvių ir vietinių. Šia proga "Ąžuolynas" pašoko keletą tautinių šokių. Nors jų mokytojas Alfredas Stanevičius dėl sveikatos negalėjo dalyvauti, jaunimas pasistengė ir savo šokiais sužavėjo vietinę publiką.

M. K.

• **Mirė.** Agota Aukštutienė mirė Vilniuje liepos 4 d. Išvykusi į Lietuvą pagyvenusi su savo vaikais ir anūkais apie 7 mėnesius, atsigulė amžinam poilsiui savo tėvų žemėje.

VISI PAMATYKIM LIETUVĄ ir LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO 50 metų jubiliejinę filmą KINAS "VYTIS"

PAMATYSIME: Naujas labai gražias spalvotas filmas su dainų ir šokių šventėmis. Ilgoj spalvotoj filmoj praslinks Lietuva su tūkstančiais gražiausių prisiminimų, lyg gyvoj pasakoj prabėgs prieš mūsų akis žalieji Lietuvos laukai, žydintys sodai, subanguos mūsų krašto javų laukai. Pamatysime Vilnių, Kauną ir mielą lietuvišką kaimą, daugiau negu ekskursijoj. Su dainomis ir maršais pražygiuos jaunimas ir kariuomenė ir pamatysime daug kitų vaizdų.

Taip pat bus parodyta filmų iš Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus lietuvių gyvenimo.

Visi kviečiami dalyvauti, ypatingai jaunimas, kuris nėra Lietuvos matęs.

Įėjimo kaina nebrangi. Vaikams pusė kainos.

Kino seansas įvyks sekmadienį, spalio mėn. 18 d. 17 val. Lietuvių salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Kinas "VYTIS".